

Gjør Norge flatt!

Fra tid til annen kan det virke som om noen tror amatørgeologer har til hensikt å gjøre landet flatt. Reaksjonen på en smule hammerbruk, eller la gå; slegge og spett kan tyde på det.

Ønsket om litt snillere terreng har vi selv hatt fra tid til annen. For eksempel da vi var barn og strevde oss avgårde på ski som vi slett ikke var født med på beina: Vissheten om at vi kom til falle på nedtur gjorde de uendelige brattene til gjenstand for et nestenhat. Vi visste med rimelig sikkerhet at i første sving på nedtur ville svettestrimene i håret og kondensdråpene i genseren bli vakkert men avslørende dekorert med iskald melissnø. Så da kunne det vært greit nok med andre terrengformasjoner.

Hvorfor dette stedige innette raseri fra noen enkeltpersoner og "instanser"? Landet vil bli flatt om noen (millioner) år likevel. Og viktigst, det har vært flatt, - paddeflatt. Slik som på bildet på forsida av en sommerglad mineralsamler. Det landskapet du skimter bak ryggen til den elleville, er rester fra den tida landet var behagelig flatt. Du ser en del av det subkambriske peneplan, her ved Tisleia mellom Hallingdal og Valdres. Slik sett kan man si at mineralsamling dreier seg om en høyst aktverdig virksomhet; **restaurering** av landskapsformer.

Fra Bergverksnytt sakser vi noen salver fra lederart. (Våre overskr.)

Forkledningen

..... vi tenker på de mange som under navnet amatørgeologi driver regelrett utplyndring av norske mineralforekomster. Det gjelder både norske borgere og kanskje ikke minst utlendinger.

NSB-redningen

..... vi snakker ikke her om noen lusne kilo og små stuffer for egen samling, men om hele billaster og til og med jernbanevogner.....

Grunneierveldet/klassestaten

....må det være bedre å få bragt virksomheten under kontroll. ...

Balansen

....Man kan faktisk undres på hvor faget (geologien, ghw anm.) ville ha stått i dag uten dem. (amatørene, ghw anm.)

Størk Halstensen, redaktøren i Bergverksnytt tar opp et viktig tema for oss mineral-samlere og jeg vet at han gjør det i beste mening. Lederen hans kunne ha passet godt som et innlegg og tilbakemelding på forrige utgave av STEIN. Men vi har ikke fått noen innlegg, hverken fra offentlige instanser, våre egne foreninger eller enkeltpersoner. Vår STEINs konklusjon på dette saksområdet pr. dato er at nå legger snøen atter sitt forsonende teppe over skrent og ur. Det er bra, for dette ser likevel ut til å være for vanskelig for myndighetene; - departement, naturforvaltning og det stakkars underbetalte politiet. En tanke streifer meg, kanskje vi kunne fått henledet statsforvalternes oppmerksomhet på feltet hvis de skjønnte at prisen på Norge blir lavere hvis amatørgeologene fortsatt får herje fritt. Kanskje annonsen da ville lyde: Land i nord med store naturressurser, men med noen riper og til dels alvorlige hammerslagskader, rimelig til salgs. Dette med å sette pris på alt mulig har tidligere vist seg som et effektivt redskap når man vil ha debatt/avgjørelse i saker. Alle forstår penger, særlig de som ikke har dem. Så her kunne vi vel håpe på en allianse mellom dem som vil avgi sjølråderetten til Europaunionen og dem som vil beholde den for seg sjøl. De opptrer i alle fall ofte på samme måte, staten og andre grunneiere. Når du i et anfall av glede og et akutt ønske om å redde et praktfullt mineral fra fortapelse (ved naturlig forvitring), skulle smelle til mor Norge (nei, jeg mener ikke Gro) med hammeren, - i en veikant eller bortunder nuten, - eller i lia der bare du vet at det er noe å hente.

Vi vet nå, på bakgrunn av tidligere erfaring at når snøen bråner vil dette saks-komplekset fortsatt være uløst. Om vi da ikke mot formodning skulle bli medlem av før nevnte union, for da vil det etter brave uttalelser både fra offisielt regjeringhold og fra somme tidligere miljøaktivister, komme raske effektive løsninger på alle miljøproblemer, både innenlands og i våre naboland. Jammfør forespeilt opprydning på Kola og i Barentshavet. Nei, vi tror ikke på dette heller, det vil fortsatt være slik at dette ligger dødt. Myndighetene vil uansett EU-medlemskap eller ikke, på nytt stille til skue sin ignoranse, interesseløshet, manglende fantasi og evne til å ta vare på denne delen av norsk natur på en forsvarlig måte. Om det blir EU+ kunne det muligens være en løsning om en smart fyr tok med seg problem-pakka til Brussel, fant seg et lite kontor og satt med saka i en feit enmillionkroners-jobb/år i noen år. Kanskje mineraler/miljø-

saka hadde fått plass i stresskofferten til Bellona-Fredrik. Den var imponerende stor, men det var muligens fordi den var blyforet og strålesikker.

Nåvel, det er vel ganske sikkert at det til års fortsatt vil være slik at skal du antaste norsk fjell bør du helst bygge et kraftverk, anlegge noen nye veier eller lage deg en flyplass. Kanskje det er det du skal si du er i ferd med når/hvis politiet tar tak ideg. Nei, det holder nok ikke lenge. Prøv heller denne om du skulle få en ubeileilig henvendelse fra ordensmakten under utøvelse av din hobby:

Kjære sheriff, du skal få mitt navn og adresse, men så må du la meg være i fred. Jeg må skjerpe meg for jeg er ute og skjerp-er, skjønner du, og trenger å bevare konsentrasjonen. Og vennligst, - ikke tråkk på fenghettene mine, er du snill, du kan få støvlepussen ødelagt og så bråker det så

NORSK STENPRODUKT AS

Produksjon & engros, norsk stein. Cabochoner, kuler, egg, formslip, eks. knivskjefter/dørhandtak, gaveartikler, souvernirer, smykker, råstein.

Import & engros. Sølvsmykker, halvfabrikata, tromlet stein, «Bonzaitrær», steinkjeder, råstein m.m.

Firmagaveavdeling. Gaveartikler, souvernirer, sliping/forming etter oppdrag, produktmerking, sandblåsing, silketrykk, emballasjemerking.

Steinsenter/detaljutsalg – åpent hele året. Ferdigvarer, cabochoner, råstein, steinskiver

Produksjonsomvisning. Grupper etter avtale hele året, daglig omvisning i juli.

Tlf.: 35 04 54 33, Fax.: 35 04 54 66. Sundsmoen, 4860 Treungen

fælt når mange går av samtidig!

Såvidt vi i redaksjonen kan se så holder dette i massevis, - juridisk og nesten moralsk.

Vi ønsker alle våre trauste skjerpere et riktig god nytt skjerpeår!
Med hilsen

ghw
redaktør og skjerper med tilbakevirkende gjennomtrengelig kraft.

Redaksjonen avsluttet (skrivestopp)
27. nov. 1994

Unntaksvis for min gode venn (SN):
(29. nov. 1994)
Dette (EU-valet)gjekk knakande godt, novert det ikkje nausynt med Brusseltur for å samarbeide med dei nordiske venene og grannane våre. Eg vonar det er best på dette viset, knakk, knakk - og god jol!

Steingrim Nuten

Kurs på MGM

Mineralogisk-Geologisk Museum har siden våren 1991 hatt en kursrekke igang for (avanserte) amatørmineraloger og mineralsamlere. De populære kursene har hele tiden vært fulltegnet og deltakerne har fått mye ut av kursingen.

Det igangværende kurset (slutt 17. november) går over 5 kvelder og man skal ta opp nyere norske mineraler, 2 pr. kveld. Vi siterer fra kursinnbydelsen: "Vi skal se på forhistorien til oppdagelsen av det enkelte nye mineral, og på hvilke problemer som var spesielle ved beskrivelsen av dem. Det kan kanskje være interessant å høre litt om prosessen fram til ferdig publikasjon. Videre vil vi ta for oss hva som har skjedd

etterat beskrivelsen ble publisert, om det f. eks. er dukket opp nye forekomster av mineralet. Dessuten skal vi lære å beregne en kjemisk formel ut fra en analyse. Muligens runder vi av med en oversikt over nye mineraler som er under arbeide."

Mineralene som skal få et nærmere etter-syn er: Dypingitt, althausitt, holtedahllitt, chiavenitt, janhaugitt, kaatialaitt, heneuitt, blatteritt, tvedalitt, kamphaugitt-(Y).

Vi benytter anledningen til å rose MGM for at de tar denne delen av sine forpliktelser; den pedagogiske folkeopplysningen, alvorlig. Det har etterhvert blitt mindre selvfølgelig at museer driver slike aktiviteter.

En annen sak, som slår meg akkurat nå under skrivingen av dette, er følgende. STEIN har redaksjonsmedlemmer som er kursdeltakere. Det er ikke usannsynlig, faktisk ganske bestemt, at de vil få pålegg om å bringe dette stoffet videre ut til allmenheten via våre spalter. Jeg er sikker på at jeg har et massivt leserkrav i ryggen. Et naturlig og rimelig forlangende med andre ord. Også får vi en verdig parallell til Rolf Lindéns "Typlokal Sverige."

Forøvrig har MGM også i høst gjennomført "søndagskåserier". 14 søndager har det vært holdt foredrag/ekskursjoner. Det siste: Fra "healing" til vitenskap - geologisk vitenskap gjennom 400 år, er ved stipendiat Jørn Hurum, den 4. desember.

Drømmestuffene

på innside omslag 2/94 var tegnet av Roger Holmen, Industriveien, 3300 Hokksund. Fint motiv for den neste STEIN T-trøya, ikke sant? Vi skal snakke med Roger om saken, så kanskje det blir slik.

Mineraloppsynsmann

Ved den pågående fornyelse/utvidelse av kraftverket i Amsted i Sveits i forbindelse med byggingen av Gotthard-jernbanetunnel (lengde 57 km, byggetid: 10 år) er det ansatt en egen mineraloppsynsmann. Praktisk talt alle anlegg under dagen vil ligge i mineralogisk interessante bergarter og man har således forventninger om pene funn.

Mineraloppsynsmannen har i oppdrag å undersøke stoller og fjellhaller m.h.p. mineralfunn, berge mineralstofferne ut og sikre disse for ettertiden for kantonen Uri. Arbeidet, som også omfatter beskrivelse av forekomstene samt fotodokumentasjon, skjer i nært samarbeid med geologer og vitenskapelige institusjoner. For å kunne utføre sin oppgave har mineraloppsynsmannen alltid tilgang til anlegget, men likevel uten rett til å hindre fremdriften i arbeidet.

Anleggsarbeiderne er forpliktet ved offentlig forskrift til å forelegge mineraloppsynsmannen stuffer som er funnet, sammen med en beskrivelse av funnet. For stuffer som mineraloppsynsmannen vurderer som utstillingseksemplarer blir det betalt et økonomisk vederlag til finneren. Det å utbetale en slik premie for funne stuffer er noe nytt i Sveits. Man ønsker på denne måten å motivere arbeiderne til å levere fra seg sine funn til en offisiell mottager og til ikke å innlate seg på illegal, straffbar handel. Man håper på denne måten å begrense den organiserte, illegale handel med mineralstoffer, noe som var vanlig ved byggingen av Gotthard-veitunnelen.

Allerede i løpet av de seks første måneder med masseuttak er rundt 150 stuffer (av tilsammen 18 forskjellige mineraler) registrert og lagret som samleobjekter. Ca. 1/4 av stoffene har anleggsarbeidere levert, mens mineraloppsynsmannen og hans medarbeidere har berget resten.

Alle samleobjektene vil når tiden er inne

kunne betraktes i en egen utstilling. Og allerede nå kan enkelte representative stuffer beundres i kraftverkets besøkspaviljong.

Til ettertanke & debatt: Kan noe tilsvarende være aktuelt her hjemme "på berget" ?

Og i så fall: Hvilke prosjekter peker seg ut som særlig interessante i så måte ?

Og hvordan kan vi (NAGS og de lokale geologiforeninger) gjennom en pådriverrolle berede grunnen for et slikt tiltak ?

Saken har imidlertid også en annen side. Er vi i det hjemlige steinmiljøet eventuelt mentalt forberedt på, eller si villige til, å møte en slik situasjon?

For det heter videre:

For å forhindre at mineraljegere tilegner seg mineraler urettmessig, og anretter skade, eller utsetter seg selv for risiko, blir anleggsområdet holdt under oppsyn helger og høytidsdager.

Kilde: LAPIS nr. 7/8 -94
reX

Sitatet

"....

For ikke så reint få vokser det ut av denne interessen for vår geohistorie en bredere interesse for naturvitenskapene. Ved å lete etter steiner opplever samleren naturens mangeartede skjønnhet, og utvikler en spesiell forståelse for flora og fauna."

"..... og ved samværet med likesinnede vokser det ofte fram solide vennsforbindelser som krysser regionale- og landegrensene. I så måte kan "mineralsamlerfamilien" stå som et godt eksempel."

Dr. Helmut Kohl, forbundskansler